

Danas su nevladine organizacije objavile top liste deset najvećih zagađivača u Bosni i Hercegovini. Po njima, životnu sredinu su u posljednjih nekoliko godina najviše zagađivali željezara ArcelorMittal u Zenici, termoelektrane na uglj Elektroprivrede BiH i cementara Kakanj njemačke korporacije HeidelbergCement. Baza podataka svih industrijskih postrojenja koja su prekoračila granične vrijednosti zagađenja koje važe u EU. Prikazane informacije potiču iz zvaničnih izvora oba entiteta u BiH.

“Baza podataka je zasnovana na zvaničnim podacima koje su industrijski pogoni dostavili nadležnim organima vlasti. Za tačnost podataka odgovorni su operateri industrijskih postrojenja. U skladu sa zakonskim obavezama naše države prema građanima, ali i prema Evropskoj Uniji, podaci su davno trebali biti objavljeni na internetu. Veliko je pitanje zašto nadležni organi vlasti to još nisu uradili. Umjesto daljih pregovora s njima, odlučili smo da nešto poduzmemo i da objavimo nama dostupne podatke u razumljivom i transparentnom obliku”, kaže Samir Lemeš, predsjednik Eko foruma Zenica.

“Građani sada mogu pronaći na internetu podatke za period od 2011. do 2013. godine. Noviji podaci će biti dostupni čim od entitetskih organa vlasti uspijemo dobiti i analizirati te podatke. Radi bolje preglednosti, odlučili smo objaviti samo podatke iz fabrika koje su prekoračile granične vrijednosti zagađenja koja važe u EU,” kaže Viktor Bjelić, predsjednik Centra za životnu sredinu iz Banja Luke.

Nevladina organizacija Arnika iz Češke je učestvovala u kreiranju online baze podataka, kao i u sastavljanju top listi deset najvećih zagađivača u Bosni i Hercegovini. U Češkoj, Ministarstvo za zaštitu životne sredine redovno objavljuje takve podatke od 2005. godine “Loše uređene podatke smo razvrstali u grupe hemikalija u skladu s njihovim negativnim efektima. Tako se u našoj bazi podataka mogu pronaći sažeti pregledi kancerogenih materija, hemikalija koje utječu na reprodukciju, i još sedam drugih grupa. Interaktivnu kartu mogu koristiti svi koji žele pronaći podatke relevantne za svoj grad ili regiju”, objašnjava Milan Havel iz češke organizacije Arnika, stručnjak za toksične materije i otpad. Vrijednosti iz posmatranog vremenskog perioda, koje su iznad graničnih vrijednosti zagađenja koji važe u EU, odnose se samo na 32 postrojenja u Bosni i Hercegovini i pokrivaju samo 14 materija. Zanimljivo je da se nijedno od ovih industrijskih postrojenja sa prekomjernim zagađenjem ne nalazi na području Republike Srpske. Radi poređenja, u Češkoj je 2013. godine 1.657 postrojenja prijavilo emisije, a njihovi izvještaji su obuhvatili ispuštanja 35 zagađujućih materija u zrak, 32 u vodu, 14 u zemljište, prenos 32 zagađujuće materije u otpadne vode, te 25 u otpad. To ne znači da je situacija u Bosni i Hercegovini bolja nego u Češkoj, nego je vjerovatnije da su bosanski podaci nepotpuni. Poznato je da mnoge fabrike uopšte ne prijavljuju opasne materije koje ispuštaju u okolinu, jer još uvijek

ne radi cijeli sistem integrisanog sprečavanja zagađenja. U Češkoj, sve fabrike prijavljuju emisije u slučaju prekoračenja graničnih vrijednosti. Prijavljuje se i prenos tih materija u otpad. Pored izvještavanja koja su obavezna u cijeloj EU, češke fabrike prijavljuju još i emisije stirena i formaldehida.

izvor: eko.ba